משניות מבוארות

מסֶכֶת ביצה פרק ד

מַעֲשֶׂה בְאַבָּא שָׁאוּל בֶּן בְּטְנִית, שֶׁהָיָה מְמַלֵּא כְּלֵי מדותיו מֵעֵרב יום טוב, לְפִי שֶׁאֵין מוֹדְדִין בְּיוֹם טוֹב, וּנוֹתְנָן לַלָּקוֹחוֹת בְּיוֹם טוֹב, אֲבָא שָׁאוּל אוֹמֵר, אַף בְּמוּעָד, בְּחוֹל הַמּוֹעֵד, עוֹשֶׂה כֵן, שֶׁמְּמַלֵּאם בַּלַּיְלָה שֶׁלֹּא יִצְטָרֵךְ לִמְלֹאת בְּיוֹם שֶׁהָיָה רַבִּים הַמּוֹעֵד, וְלֹא יְבַטֵּל מִמְּיַת הַמְּדוֹרָה וְעָשָׂה כֵן (מִפְּנֵי בְּרוּרֵי הַמִּדּוֹת) שֶׁהָיָה צָרִיךְ לְהָיוֹת פְּנוּי לִמְלֹא הַכֵּלִים מִפְּנֵי הָרְתִיחָה, וְחֲכָמִים אוֹמְרִים, אַף בְּחוֹל שֶׁאֵין הַקּוֹנִים רַבִּים עוֹשֶׂה כֵן, לְמַלֹּאת בַּלַּיְלָה וּמִתְמַצְּאוֹת לְתוֹךְ כְּלֵי הַקּוֹנִים כָּל הַלַּיְלָה, מִפְּנֵי מצוי הַמִּדּוֹת, שֶׁלֹּא יִשְׁאֵיר שָׁמָן דָּבוּק בְּכֵלִים מִשּׁוּם גְּזֵלָה. חוֹזֵר לְדִינֵי יום טוֹב. הוֹלֵךְ אָדָם בְּיוֹם טוֹב אַצְל חֲנֵנִי הַגְּרִגִּל, וְאֵינוֹ אוֹמֵר לוֹ, תֵּן לִי בִּיצִים וְאֲגוֹזִים בְּמִנְיָן, שֵׁכֵן דֶּרֶךְ בַּעַל הַבַּיִת לְהִיוֹת מוּנָה דְּבָרִים אֵלּוּ בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, לְיַדֵּע כַּמָּה הוּא נוֹטֵל, שֶׁלֹּא יוֹטֵל אֶלָּא כְּפִי הַצֹּרֶךְ, וְלֹא מַחֲזִי כְּעוֹבְדָא דְּחוֹל.

פֶּרֶק ד א) הַמְּבִיא כְּדֵי יַיִן מִמְּקוֹם לְמְקוֹם, אוֹ עַל יְדֵי עֲרוּב בְּשַׁבָּת, לֹא יְבִיאֵם וְנִשְׁבָּעוּ, אוֹ אַרְבָּעָה בְּיַחַד בְּסֵל וּנְבָקֵם, דַּחְמֵנֵי כְּשוּבָא דְּחוֹל, כֵּיוָן שֶׁמְּבִיאִם בְּקֹפָּה, וְאֲפִלּוּ אֶחָד אוֹ שְׁנַיִם אֵסוּר אֲבָל מְבִיא הוּא עַל כְּתֵפוֹ אֶחָד אוֹ שְׁתַּיִם, וְהוּא הַדִּין שֶׁלֹּא יִטְּלוּ אַרְבָּעָה (תו"ש) דַּמּוּכָח שֶׁהֵם צָרִךְ יוֹם טוֹב, אוֹ לְפָנָיו בְּיָדוֹ. וְכֵן הַמּוֹלִיךְ אֶת הַתֵּבֵל, כְּגוֹן שֶׁהָיָה הַדֶּרֶךְ מֵעֲרָבוֹת לְהַהֵמָה, לֹא יַפְשִׁיל אֶת הַקֹּפָּה לְאַחוֹרָיו דְּרֵיאָה כְּמַעֲשֵׂה חוֹל, אֲבָל מְבִיאָם לְאַחוֹרָיו מִתּוֹךְ הַתֵּבֵל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ בְּיוֹם טוֹב, אוֹ לְפָנָיו בְּיָדוֹ. וְכֵן הַמּוֹלִיךְ אֶת הַתֵּבֵל, אוֹ לְהַאֲכִילָהּ לְבַהֲמָה, לֹא יַפְשִׁיל אֶת הַקֹּפָּה לְאַחוֹרָיו דְּרֵיאָה כְּמַעֲשֵׂה חוֹל, אֲבָל מְבִיאָם לְאַחוֹרָיו מִתּוֹךְ הַתֵּבֵל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ בְּיוֹם טוֹב, אוֹ לְפָנָיו בְּיָדוֹ. וְאִם הַדִּין שֶׁלֹּא יִטְּלוּ אֶלָּא עַל כְּתֵפוֹ אֶחָד אוֹ אַרְבָּעָה (תו"ש) דַּמּוּכָח שֶׁהֵם צָרִךְ יוֹם טוֹב, אוֹ לְפָנָיו בְּיָדוֹ בְּיוֹם טוֹב, אוֹ לְפָנָיו בְּיָדוֹ. הוֹלֵךְ אָדָם בְּיוֹם טוֹב אַצְל חֲנֵנִי הַגְּרִגִּל, וְאֵינוֹ אוֹמֵר לוֹ, תֵּן לִי בִּיצִים וְאֲגוֹזִים בְּמִנְיָן, אַף עַל פִּי שֶׁדַּרְכּוֹ לִמְקוֹם בְּתוֹךְ הַתְּחוּם בְּיוֹם טוֹב, אוֹ עַל יְדֵי עֲרוּב בְּשַׁבָּת, לֹא יִבְיאֵם שֶׁלֹּשָׁה אוֹ אַרְבָּעָה בְּיַחַד בְּסֵל וּנְבָקֵם, דַּחְמֵנֵי כְּשוּבָא דְּחוֹל, כֵּיוָן שֶׁמְּבִיאִם בְּקֹפָּה, וְאֲפִלּוּ אֶחָד אוֹ שְׁנַיִם אֵסוּר אֲבָל מְבִיאָם עַל כְּתֵפוֹ אֶחָד אוֹ שְׁתַּיִם, וְהוּא הַדִּין שֶׁלֹּא יִטְּלוּ אֶלָּא אַרְבָּעָה (תו"ש) דַּמּוּכָח שֶׁהֵם צָרִךְ יוֹם טוֹב, אוֹ לְפָנָיו בְּיָדוֹ. וְכֵן הַמּוֹלִיךְ אֶת הַתֵּבֵל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ בְּיוֹם טוֹב, אוֹ לְפָנָיו בְּיָדוֹ. וְאִם הַדִּין שֶׁלֹּא יִטְּלוּ אֶלָּא עַל כְּתֵפוֹ אֶחָד אוֹ אַרְבָּעָה (תו"ש) דַּמּוּכָח שֶׁהֵם צָרִךְ יוֹם טוֹב, אוֹ לְפָנָיו בְּיָדוֹ. וְכֵן הַמּוֹלִיךְ אֶת הַתֵּבֵל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ בְּיוֹם טוֹב, אוֹ לְפָנָיו בְּיָדוֹ. וְאִם הַדִּין שֶׁלֹּא יִטְּלוּ אֶלָּא עַל כְּתֵפוֹ אֶחָד אוֹ שְׁתַּיִם, וְהוּא הַדִּין שֶׁלֹּא יִטְּלוּ אֶלָּא